

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan po popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrat & Din 2.- do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KAJ ZAHTEVA NEMČIJA

Po sporočilu francoskega poslanika v Berlinu zahteva Nemčija vrnitev Posaarja brez plebiscita, povečanje svoje vojske in neomejeno oborožitev z ofenzivnim orožjem

Pariz, 20. dec. AA. Listi posvečajo veliko pozornost noti, ki jo je včeraj prinesel v zunanje ministrstvo svetnik francoskega poslaništva v Berlinu. V tej noti opisuje francoski poslanik v Berlinu Poncet, kakšne so v bistvu zahteve nemške vlade.

Po tej noti zahteva nemška vlada pravico do vojske 300.000 mož s kratko službeno dobo ter do oborožitve z obrambnimi sredstvi, kakor so jih opredelili v Ženevi in v neomejeni koaliciji. Na drugi strani sprejema nemška vlada nadzorstvo nad posameznimi narodno-socialističnimi napadalnimi oddelek pod pogojem, da bo to nadzorstvo veljalo tudi za predvojaške ustanove in organizacije v inozemstvu.

Nemška vlada je pripravljena podpisati s svojimi sosedji nenapadne pakete za 10 let. Posaarje naj se vrne Nemčiji brez plebiscita, lastništvo tamošnjih rudnikov pa naj pripade Franciji do l. 1935.

Listi poudarjajo, da ta nota ni diplomatska nota v pravem smislu besede. Gre samo za poročilo in pojnilo francoskega poslanika v Berlinu po razgovorih s Hitlerjem.

»Le Matin« smatra zato, da francoska vlada ni dolžna odgovoriti nango s posebno svojo noto. Omejila se bo najbrže na to, da bo sporočila svojemu poslaniku Poncetu svoje mnenje o vsebinski njegovega poročila. Listi soglašajo na drugi strani, da izraža ta nota dokaj točno stališče, ki ga zavzema nemška vlada. Po mnenju nekaj listov je nemška vlada te svoje zahteve sporočila tudi v Rim in Berlin. Pon-

cetova pojasnila o nemških zahtevah prinašajo dokaj jasnosti v sedanja diplomatska pogajanja in bodo dobrodošla zlasti Simonovemu potovanju v Pariz. Vsi listi so si nadalje edini v tem, da teh nemških zahtev ni mogoče sprejeti.

Te nemške zahteve, piše »Excellior«, pomenijo brez dvoma skrajnost, k čemer je bila Nemčija prisiljena zaradi posredovanja Angležev in Italijanov. Pri vsakih pogajanjih pa je treba barantati.

Tudi »L'Oeuvre« naglaša, da je program nemške vlade v bistvu nesprejemljiv. Ta načrt predstavlja pozikus, da se Nemčija očitno in brez odlašanja oboroži, stališče Francije je pa splošna razorozitev in varnost.

Pozornost listov je sedaj obrnjena na pogajanja, ki se bodo vršila ob koncu tedna med angleškim zunanjim ministrom Simonom in Paulom Boncourjem. Pri teh pogajanjih bodo sedaj avtentično znane nemške zahteve dragocen podlaga za podrobne razgovore.

Angleško posredovanje

London, 20. dec. Kakor poroča diplomatski poročevalci »Daily Telegraph«, bo angleški poslanik Phipps, ki se je vrnil v Berlin, informiral kancelarija Hitlerja o splošnem vtišku, ki so ga napravili nemški predlogi glede razorozitve na angleško vlado ter bo zaposril za nadaljnja pojasnila o gotovih točkah. Medtem bo angleški zunanjji minister Simon na svojem potovanju v Italijo razpravljjal v Parizu s Paulom Boncourjem in Chau-

tempsom o nemških predlogih ter se nato razgovarjal z Mussolinijem o istem predmetu. Po teh sestankih bo angleška vlada točno informirana o stališču v Parizu in Rimu ter bo mogla oceniti možnost uspeha diplomatskih pogajanj med Francijo, Nemčijo in ostalimi evropskimi državami. Jasno je že sedaj, piše list, da so po angleškem mnenju Hitlerjevi predlogi mnogo preresni in važni, da bi jih mogla kaka država, ki je zainteresirana na miru, gladko odklopliti, ne da bi razpravljala o njih, kar je očvidno naslovljeno na Francijo.

Pariški poročevalci »Daily Mail« določata, da so po mnenju francoske vlade načrti kancelarija Hitlerja docela nesprejemljivi. Diplomatski poročevalci »Morning Post« smatra za zelo verjetno, da bi mogla francoska vlada odkloniti razgovore s Hitlerjem. S tem bi zagrešila taktično pogreško, ki bi naprtila v gotovih okoliščinah Franciji veliko odgovornost.

Povratek dr. Beneša v Prago

Praga, 20. decembra. AA. Zunanji minister dr. Beneš se je vrnil iz Pariza. Novinarjem je po prihodu izjavil, da je odšel v Pariz po informacije in zaradi izmenjave misli.

V nekem smislu, je dr. Beneš izjavil dalje, je bila moja pot simbolična. Diplomatska pogajanja, ki se bodo začela prihodnjo pomlad, bodo druga faza borbe za končno neodvisnost. Naš cilj je, da bomo v zvezi s temi dogodki pripravljeni. Pariška pogajanja so se nanašala na priprave, ki se bodo nadaljevale na konferenci Male antante v Zagrebu.

Deklaracija španske vlade

Madrid, 20. dec. Nova španska vlada se je včeraj predstavila parlamentu. Ministrski predsednik Lerroux je predčital vladno izjavo, ki pravi med drugim, da želi nova vlada, ki je republikanska, liberalna in demokratična, ojačati režim in sicer s spôštovanjem ustava, z vzpostavljivosti socialnega mira, z reformo zakonov, ki izvirajo iz strankarskega duha, z izenačenjem proračuna itd. Katoliški agravci Gil Robles, čigar govor so pričakovali z veliko napetostjo, je zahteval priznanje cerkevih ustanov in čim prejšnjo zaključitev konkordata. Agrarci v ostalem niso niti za levicarko, niti za desničarsko diktaturo. Kot katolički odklanjajo oboje ter svedčano izjavljajo pristanek svojih političnih prijateljev na sedanji režim. Ta izvajanja je desnica in sredina sprejela z viharnim odobravanjem. Monarhisti so zelo ozljeleni zaradi tega, ker je Gil Robles tako popolnoma in brez pridržkov prešel k republikanizmu.

Ko je predavatelj opisal prilike, ki je v njih nastala hrvatska umetnost, ko so bili v dobi baroka redki naročniki le cerkve in fevdalci in so nam imena večine starških umetnikov neznan, je orisal vpliv Ilirskega pokreta in delo prvih narodno zavednih hrvatskih slikarjev, zlasti pa Vjekoslava Karasa (1821-1858), Ferda Quiqueresa (1845-1893) in slavnega Nikole Mašića, nato pa Izidorja Kršnjavega, ki je kot hrvatski prosvetni šef zbral v Zagrebu Vlaha Bukovca, Celestina Medovića, Belo Čikoša, Ottona Ivecovića, Črnčića, Kovačevića i. dr., ki z njimi l. 1889. prvič nastopili hrvatska moderna umetnost. Na njihovih delih vidimo vplive raznih evropskih šol in akademizem, zlasti pa dunajški secesionizem. Sam kreativni postulat ni imel prave smeri, kakor tudi izrazito naše upodabljanje izraženje, ki bi bilo vezano na čas, na našo grudo, naš narod, ni med njimi še našlo svojega avtorja. Ko je podal obširno analizo in karakteristiko te skupine ter njen vpliv, je predavatelj konstatairal, da je bila umetnost tedaj hrvatski družbi le dekoracija, a kontakta ta družba z umetnostjo ni imela nobenega (kakor pri nas!).

Poudarjal je, da Hrvati niso imeli niti izrazitih impresionistov, niti kubistov,

pač pa močne posameznike, ki značajo pionirstvo in pripravo za pravo hrvatsko umetnost. Hrvatski narod sam s svojo kmečko umetnostjo sicer prevzemla tuje, a ustvarja nove, svoje oblike, k nikdar niso kopije, temveč samorodna hrvatska umetnost.

Pomemben izum

Berlin, 20. dec. AA. »Berliner Tageblatt« piše, da so v Wiesbadnu izvršili zanimive poizkuse, ki so pokazali, da lahko les, impregniran s posebno snovjo, vzdrži temperaturo do 2500 stopin Celzija. Iz takoj impregniranega lesa so zgradili hišo, ki se ni vnela od požarne bombe. Čeprav povzroči z eksplozijo temperaturo 1500 stopin Celzija.

Francosko-poljska trgovinska pogajanja

Pariz, 20. dec. AA. Pogajanja med Francijo in Poljsko reviziji konvencije iz l. 1924, ki je potrebna zaradi nove poljske carinske tarife, so bila zaradi božičnih praznikov prekinjena. Nadaljevala se bo do 8. januarja. Obojestranski zastopniki so se že sporazumi glede carin za uvoz francoske blaga na Poljsko, čim stopi v veljavna nova konvencija. Prav tako so se sporazumi tudi glede kontingenčnega režima v obeh državah. O drugih vprašanjih se bodo pogajali v januarju.

O sodobni hrvatski umetnosti

Zanimivo predavanje odličnega zastopnika hrvatske umetnosti akad. slikarja prof. Ljube Babića

Ljubljana, 20. decembra.

Sločni je v predavalnici mineraloga in hrvatski umetnosti akad. slikar prof. Ljuba Babić, član zagrebske umetniške skupine »Trojice«, ki pravkar razstavlja v Jakopičevem paviljonu. Velika dvorana je bila nabit polna, da je množa poslušalcev moralno stati, in k predavanju tega odličnega zastopnika hrvatske umetnosti se je

zbrala prav izbrana publike, ki smo med njim opazili predstavnika Narodne galerije g. dr. Frana Windischerja z upravnikom Narodne galerije g. Janezom Zormanom in odborniki g. univ. prof. dr. Izidorjem Cankarjem in konservatorjem g. dr. Francetom Steletom ter drugimi ognorniki, našle so se pa udeležili predavanja tudi sресkega načelnika Znidarčiča, arh. Costaperaria, skoraj vsi naši likovni umetniki in mnogi literatovi, posebno mnogo je bilo pa dam in ženske mladine, a moške mladine smo privabili več.

Predavanje je bilo za nas ponizev Slovence prava senzacija, saj smo doživeli čudo, da je velik zagrebski kulturni delavec izpregorovil slovensko besedo. Po kraticah, ki so nad vse prisrčnih besedah o lepoti jezika Prešerna, Cankarja in Zupanciča v hrvatskem jeziku je med frenetičnim aplavzom prof. Ljuba Babić predaval v krasni in tudi stilistično lepi slovenščini. Ta ugledni representant hrvatske kulture je po predavanju poudarjal, da je smatral to za svojo dolžnost, saj mu je soprona Slovenka, on sam je pa kajkavec. Res je, da je svoje predavanje dal popraviti doma, vendar smo pa Hrvata opazili le sem in tja po kakem nenavaden način, nato pa izplačala zbrati v to knjige vse naše napore, kakor v nekak šopek, čeprav skromen. Pri tem pa je potreben odvrediti vse one papirnate in izmišljene rože ter umetne cvetje. Če pa nismo mogli tega odvrediti, moramo vse to vsej oddeliti od življa, zdravega in našega, da se po tem potu približamo našemu končnemu čistemu upodabljanemu izražanju, izražanju našega časa, naše zemlje in našega naroda.

Objektivno je presolidil in karakteriziral slikar Ljubo Babić vso hrvatsko umetnost, ki je pokazal sliko s knjigo in šopkom, nato pa končal: »Resnično slikam knjigo in obenem mislim, da je ta knjiga potrebna, ker bo v njej pregled naših naporov in teženj na pojme likovne umetnosti. Držim, da se izplačata zbrati v to knjigo vse naše napore, kakor v nekak šopek, čeprav skromen. Pri tem pa je potreben odvrediti vse one papirnate in izmišljene rože ter umetne cvetje. Če pa nismo mogli tega odvrediti, moramo vse to vsej oddeliti od življa, zdravega in našega, da se po tem potu približamo našemu končnemu čistemu upodabljanemu izražanju, izražanju našega časa, naše zemlje in našega naroda.«

Objektivno je presolidil in karakteriziral slikar Ljubo Babić vso hrvatsko umetnost, ki je pokazal tudi v prav dobrin skulptični slike, pri tem pa je odredil tudi svoje veliko mehko srce za Slovencijo in za napredek vse jugoslovenske umetnosti.

Maksimiliana Vanko, Milivoja Uzelca in Vladimira Varlaja. Ko je na kratko postal Gecana in M. Trepšeta ter Zlatka Šumentića, ki opozoril, da je najtenkočutnejši hrvatski slikar prof. Marin Tartaglia, ki tudi v Ljubljani uživa največje simpatije. Tudi pokrajine pokojnega Steinerja govore o visokem nivoju, vendar pa jasne in čiste barve in domače dalmatinske pokrajine označujejo za pravega slikarja šele Jerolima Mišeta. Ta slikarski razvoj se dnevno širi vse širje in širje in čim več vse talentov in delavcev se zbira, ki ustvarjajo samorodno hrvatsko umetnost. Cela vrsta talentiranih mladencev, kakor so Ružička, Tomšičević, Postružnik, Junc, Hegedušić, Detoni, Parac, Motika, Plančić, Kovačević i. dr., je sprejela svojo prvo in glavno slikarsko izobrazbo že na zagrebški umetnostni akademiji. Ta generacija, poimoma mladostni in mladostnega žara, ima svoja pota, skuša postaviti tujim slikarskim, tehničnim in ideološkim vrednotam nasproti istovredne, paralelne, a pri tem svojstvene osebne vrednote. — Oton Postružnik, Omer Mujadžić in Petar Plančić so znadični predstavniki temer, še bolj samorodni so pa mladi umetniki, ki so zbrani v skupini »Zemljača. Najbolj žival v najbolj izrazito hrvatski je Krsto Hegedušić, ki obeta postati prav hrvatski Breughel.

Skrmom, je predavatelj postavil šele na konec svoja dela, ki je iz njih že na razstavi tudi slovenska javnost spoznala enega najmočnejših hrvatskih mojstrov. Zadnjo je pokazal sliko s knjigo in šopkom, nato pa končal: »Resnično slikam knjigo in obenem mislim, da je ta knjiga potrebna, ker bo v njej pregled naših naporov in teženj na pojme likovne umetnosti. Držim, da se izplačata zbrati v to knjigo vse naše napore, kakor v nekak šopek, čeprav skromen. Pri tem pa je potreben odvrediti vse one papirnate in izmišljene rože ter umetne cvetje. Če pa nismo mogli tega odvrediti, moramo vse to vsej oddeliti od življa, zdravega in našega, da se po tem potu približamo našemu končnemu čistemu upodabljanemu izražanju, izražanju našega časa, naše zemlje in našega naroda.«

Objektivno je presolidil in karakteriziral slikar Ljubo Babić vso hrvatsko umetnost, ki je pokazal tudi v prav dobrin skulptični slike, pri tem pa je odredil tudi svoje veliko mehko srce za Slovencijo in za napredek vse jugoslovenske umetnosti.

Odpovedan poset francoskih parlamentarcev na Madžarskem

Budimpešta, 20. dec. V madžarski javnosti je zelo neljubo odjeknil dejstvo, da je skupina 30 francoskih parlamentarcev, ki bi imela prispeti v pondeljek v Budimpešti v svrhu proučitve razmer na Madžarskem, odpovedala v zadnjem trenutku svoj poset. V Budimpešti smatajo splošno, da navedeni vzroki za to odpoved, namreč sedanje neugodno vreme ter pravne težkoče, niso utemeljeni, ker Madžarska ne leži kje v osrednji Aziji, pač pa so bili političnega značaja, če se upošteva zadnji poset češkoslovaškega znamenjega ministra dr. Beneše v Parizu.

Katastrofalen ciklon v Indiji

London, 20. dec. AA. »Daily Express« poroča iz Madrasa, da je v Južni Indiji divjal silen ciklon, kakor ga doslej še ne pomni. Napravil je velikansko škodo. Posebno hudo je ciklon besnel v pokrajini Podibiserryju in Negapaianu. Kakor poročajo, je ciklon zahteval 359 smrtnih žrtev.

Smrt Dalaj Lama

Lhassa, 20. decembra. Dne 17. decembra je umrl tibetanski vladar Dalaj Lama. Star je bil 60 let.

Ustanovitev orientalskega zavoda v Rimu

Rim, 20. decembra AA. Tu bo 22. decembra otvoren zavod za srednji in daljni vzhod. V zavod bodo sprejemali dijake iz Sirije, Palestine, Iraka, Egipta, Perzije, Afganistana, Indije, S

Za gospodarsko povzdrogo Barja

Barje je predvsem primerno za pridelovanje zelenjave, ki je tudi skoraj najbolj dobičkanosno

Ljubljana, 20. decembra.

O Barju slišimo navadno le ob poplavah in letos se je mnogo govorilo o njem. Toda Barja bi nas moral zanimati tudi sicer. Zanimati zaradi tega, ker ima veliko bodočnost in ker je v pravem pomenu besede neizrabljeno kapital, bogastvo, ki ga ne znamo dvigniti, dočim Bariani stradajo.

Bariani stradajo ne vedo, kako bodo prestali zimo, kako ter s čim so bodo prehranjevali do novih pridelkov. To je seveda treba predvsem prispisovati višnjim silam, večnim poplavam, da Bariani tako trpe zlasti letos. Sicer bi lahko vladali blagostanje na Barju, dočim so Bariani revezji, ki so poplavile ali ne. Barje je ogromno in slabu obljubljeno. Nedvomno je tako nizkrabljen, ker se ga ljudje izogibljajo zaradi poplav. Toda izredno važen činitelj je tudi, da ne znamo izbrati tega terena, da nismo nujno dosegli dvigniti Barja v gospodarskem pogledu. Sicer pa, kako bi naj dvignili bogastvo, če ga niti ne poznamo, da ne poznamo pogojev za gospodarsko povzdrogo. Tega seveda ne smemo nikomur očitati, ker so kazali mnogo razumevanja za eksploracijo Barja že pred vojno. Ze zdajnaj so delali na Barju razne eksperimente in mnogo se investirali zaradi njih. In skoraj vsi eksperimenti so pokazali zelo razveseljive rezultate. Vendar sadov ni bilo, Bariani niso še vedno nič na boljšem in zdaj so v pravem pomenu besede zgodnarski uničeni, ko so jih tako prizadele za poplave. Naibar je Bariani niso ogreli za eksperimente na področju kmetijstva in se ne ravnali po njih, ker se jim učeli niso dovoli približati, da bi vzbudili zaupanje v njih. Kmet je pač eksperimentalni zaradi tega, ker je dovolil za to podporo, nikdar pa ni verjal, da je kaj resnejno na stvari. Tako so n. pr. nekateri kmetje gojili sladkorino peso ter so trgali z njim, ker je živinsko krmlo. Pesa je zaradi tega izgubila več odstotkov sladkorja. Sicer pridelovanje sladkorne pese ni priporočljivo na Barju že zaradi našega podnebla, ker imamo tako pogosto dž. in pesa izgubi v takšnem vremenu mnogo sladkorja. Nikdar pa ne gre za količino sladkorne pese, nego za odstotek sladkorja, ki ga vsebuje. In kartel sladkorinov tovarn plačuje peso samo po odstotku sladkorja. Bariani bi tudi postali sužnji sladkorne industrije, ki diktira cene pese, zato je prav, da se niso ogreli za ta eksperiment.

Vendar ne smemo, soditi Barianov tako slab, če, da zavračajo vsak poskus, ki bi morala pokazati pot za gospodarsko povzdrogo Barja. Bariani so napredni, vprav hrenem po strokovni izobrazbi in imajo velik sniselj za gospodarsko delo. Bariani prosišo, naj jim prirede banská uprava kmetijski tečaj. Lani pozimi se ga je udeleževalo okrog 150 Barianov. Toda med njimi niso bili le kalkini novatorji, ekstremiti — ali kakor libže hočete imenovati — nego starci izkušeni kmetje. Pokazali so voljo, da se hočejo učiti in da radi sprejemajo vse učitelje, ki se imajo približati in ki v temnici poznajo nihove težave. Lani so predaval referenti bananske uprave, inž. Wenko, inž. Lukman, inž. Šmid in dr. Miser dr. Kunc. In Bariani so nedavno naprosili ban. upravo za kmetijski gospodarski tečaj. Ta tečaj se je začel 1. t. m. in sicer je to banovinski poljoviči gospodarski tečaj. Traja po 3 mesecu. Tečajnica plačujejo manjšo solino, morajo pa zaglatati šolsko kuhinjo z živili, ki jih porabijo pri praktičnem pouku. Zanimanje za tečaj je veliko, toda sprejemajo samo po 16 tečajnic. Praktičnega in teoretičnega pouka je na dan po 9 ur. Disciplina je po vojaško stroga, vendar tečajnike navadno jakačajo le prvi dan, ko se začne učiti, in zadnji, ko se morajo ločiti od izvrstnih vzgojitev. Tečajnike zdajkuhajo tudi za šolsko kuhinjo, ki deli 40 revnini otrokom brezplačno koso, za kar je del podporo RKA. Za kuhinjo in obdobje so adaptirali šolsko gospodarsko poslopje. Ker se na šoli osnje kmetijske nadaljevanje šola — po želji Barianov —, je bila ta preureditev potrebna že zaradi tega. Ta šola bo prva svoje vrste pri nas in jo lahko imenujemo šolo bodočih gospodarjev in gospodinj. Velikega pomena, ki ga daj je ne moremo niti preceniti, bo ta šola. Gre za to, da se vzgoji našačaj mladih barianskih gospodarjev, ki bodo vedeli ceniti Barje in ki ga bodo znali tudi obdelovati.

To bi bilo same lepe besede, če bi stvar res ne bila v pravem temu. Toda akacija za gospodarsko povzdrogo Barja ima zdaj trdno podlago. Bariani so zaprosili mestno občino, naj jim tudi da šolski polzikovalec, zemljo za gojitev kulturnih rastlin, zelenjave itd. Svet je že namenil za to, in sicer zemljo, ki je bila v pravem vrtu, kjer je bil dolgo travnik mestne pristave. Učenci kmetijske nadaljevanje šole bodo delali na tem poželjnemu vrtu, da bodo praktično prodriči v učno snov. S pridrški vrtu bodo vzdruževali šolsko kuhinjo, v kateri bodo kuhalna dejstva kmet nadaljevalne šole.

Nedavno se je tudi ustanovilo >Gospodarsko in kulturno društvo za Barje, ki si je začelo stvarjen, gospodarski program v zavesti, da kmetu pomagaš k tedaj, če ga postavši najprej na noge v gospodarskem pogledu. Brez gospodarskih temeljev tudi ne more biti kulturne povzdroge in teoretične tečajev. Tudi ne odira kupovalcev kot bi kdo misil, ker je pa konjunktura. Maslo se je res podražilo od 24 Din kg na 28 Din, toda na to so bile gospodinje prispovedane. Pričakujejo celo, da se bo cena še dvignila, zato kupujejo zdaj s takšno vremensko kmetice so danes prodajale maslo še po 24 Din, a ne tako, finega kot škofješčko. Zelo se jo podražila smetana, ki so jo danes prodajale nekatere kmetice po 4 Din najmanjšo skodelico.

Zato je kar čudno, da se niso podarila žival, mu bodo člani samopomoči placači skodo po kliču, da plača vsak tolito delžev, kolikor glav živine ima. Članarina pa ne bodo plačevali. O tem načinu zavarovanja živine bi morali še mareski razmisljevati in bi si bilo umestno obvezno uvesti za vsi banovin.

Naložna novica društva bo predvsem, da naloži ter pomaga dvigniti Barianom bogastvo nihave živine ter da organizira pro-

zelnate glave tako trpežne in trde, a so zato tem večje in iz njih se lahko izdelata izvrsno kislo zelje. Treba bi bilo torej le hitrega, industrijskega izdelovanja kislega zelja, zlasti glav pa zrasa na Barju lahko toliko, ne da bi pridelovanje bilo težko in težano, da bi lahko začeli govoriti o dumplingu barianskega zelja. Na Barju bi tudi lahko pridelovali vrne jagode. Tudi z jagodami bi lahko preplavili vse naše trge. Na Barju se je divje robidnice in zakaj bi ne mogli goiti tudi žalihni? Barje je tako razreženo, da bi lahko pridelali na njem na vagono robljic ter bi lahko zgradili tovarno za sadne soke. Pridelali bi lahko tudi velike množine motovilnega semena in špinace za semse. To semeno je lahko zelo draga — odnosno dobro — prda v večji množini n. pr. wagon. Ob kilometru 6 pri Žanski cesti raste lepe smreke. Čudno je, da se ni prišel nihče na misel, da bi emreke posadil drr. na Barju; te bi smreke sedili samo zaradi dry, bi se izplačalo. Čudno je tudi, da pri nekaterih hišah na Barju raste fablino, dočim nekateri trde, da na Barju ne more uspetati sadno drevo. Ni nihče še na skuli zbuljati travniki na Barju, čeprav bi se lahko povzdrogili tudi travništvo, ezi vidimo med bariansko travo tudi močvirski in švedski detajo. Ce bi zeljeli sejeti deteljo na Barju ter bi zbuljali travništvo, bi bilo to za živinoreje vprav ogromne pomena.

Barje torej žeka še lepa bodočnost, ki je odvisna samo od smotrene gospodarske organizacije in orientacije. Posameznik seveda ne more nihcesar dočiti. Potrebna je organizacija in enotna volja vseh Barianov. Sicer bi se jim pa lahko godilo kot onim, ki so najprej prodajali svoje izdelke ter pridelki, ker pri nas ni nikjer tako poznih. Na Barju bi lahko imeli tudi pravo željarsko industrijo, ki bi se ji trnovska ne mogla niti primerjati. Zelenje zraste na Barju zelo hitro ter raste skoraj prstno. Zato ga tudi nekateri smatrajo za slabšo, toda neupravljeno. Sicer res niso

Krotilec divjih zveri pred sodiščem

Nadaljevanje in konec obravnave proti Ivanu Oblaku, ki je bil obsojen na 4 mesece strogega zapora

Ljubljana, 20. decembra.

Davi se je pred senatom načaljevala 28. novembra prekinjena razprava proti bivšemu cirkusnemu krotilecu divjih zveri, Ivanu Oblaku, ki mu oboževnica očita, da je ukradel za 4000 Din zeleniškega progovnega materijala. Razprava je takrat vzbudila obilo smeha in je obtoženec v svoji komični govorici vse tajil češ, da je hodil ležat na železniški nasip le da bi pregnal revmatizem. Nekatere priče so ga videle, da je hodil po nasipu tudi v mraku. Na kar je sodnik smeje pripomnil da je to prav svojevrstna kura, če kdo v mraku nabira soleno energijo po starem železju. Obtoženec je tudi zanikal, da bi bil v Ljubljani že dvakrat predkazovan.

Pri današnji razpravi je bivši krotilec divjih zveri prav tako vse zanikal.

Predsednik: Vi ste bili obsojeni že 1. 1928

Oboženec: Ja sam došel v Ljubljana 1931.

Kaznovani ste bili lani pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

Ja kaznovan samo enkrat sedam dana na vojski.

Cegav je pa potem podpis na kaznileniškem listu?

Lahko kdo drug podpiše.

Jetniški paznik vas bo spoznal. Danes ne boste tajili in slepomisili. Ali priznate, da ste bili zaprti?

Ja, ja v vojski.

Lani ste sedeli, ker ste ukradli vožiček!

Nisem nikdar vozil.

Predsednik mu pokaže njegov podpis, obtoženec pa zanika, da bi bil njegov.

Živilski trg pred prazniki

Ljubljana, 20. decembra.

Da bo božič čim bolj poetičen, so gospodinje začeli skrbeti za telesni blagajni. Te skrbi so tako hude, da bi jih moški svet nikdar ne mogel prenesti in jih zato tudi ne more razumeti. Ce obiščete te dni živilski trg, se že lahko prepravič, kako je budo in kijub mrazu se ustavljajo nekatere gospodinje na vsakem vogalu, kjer obravnavajo važne gospodinske zadeve. V cekarjih jim kokodajsko kuge ali kikirikajo petelin, ki gnezdi sredi krač, jaje in masla.

Davi so prišle mnoge gospodinje na trg celo pred kmetičnimi. Od samih skrbi ne morejo spati. Mnoge so boje, da se ne bodo mogle založiti z mlečnimi izdelki, ker bodo pošli ali se podražili. Ivje jim je pobello lase, tako so prisopihale na trg Prodajalk je bilo malo. Zelenjava so imelo pokrito, da bi jim ne zmrzila, zato so tem bolj ponujale blago, ker gospodinje niso vedele, kaj prodajajo. Prodajalk je preveč zeb, da bi lahko vztrajale pri visoki ceni zelenjave, zato prodajale celo edinično po starci ceni, po 50 do 75 par glavo. Tudi zeljnjam glav je bilo danes precej, povprečna cena je 1.50 Din za glavo. Pri drugih živilih na zelenjadnem trgu ni sprememb. Na sadnem trgu vprašujejo gospodinje najbolj po orehovih jedrah, ki so po 28 do 32 Din kg. Tudi jabolk je še precej, a danes so prodajali skoraj sama slabša, ki so po 3.50 do 5 Din kg.

Nadaljevanje bi rade bilo vse besede, če bi stvar res ne bila v pravem temu. Toda akacija za gospodarsko povzdrogo Barja ima zdaj trdno podlago. Bariani so zaprosili mestno občino, naj jim tudi da šolski polzikovalec, zemljo za gojitev kulturnih rastlin, zelenjave itd. Svet je že namenil za to, in sicer zemljo, ki je bila v pravem vrtu, kjer je bil dolgo travnik mestne pristave. Učenci kmetijske nadaljevanje šole bodo delali na tem poželjnemu vrtu, da bodo praktično prodriči v učno snov. S pridrški vrtu bodo vzdruževali šolsko kuhinjo, v kateri bodo kuhalna dejstva kmet nadaljevalne šole.

Nedavno se je tudi ustanovilo >Gospodarsko in kulturno društvo za Barje, ki si je začelo stvarjen, gospodarski program v zavesti, da kmetu pomagaš k tedaj, če ga postavši najprej na noge v gospodarskem pogledu. Brez gospodarskih temeljev tudi ne more biti kulturne povzdroge in teoretične tečajev. Tudi ne odira kupovalcev kot bi kdo misil, ker je pa konjunktura. Maslo se je res podražilo od 24 Din kg na 28 Din, toda na to so bile gospodinje prispovedane. Pričakujejo celo, da se bo cena še dvignila, zato kupujejo zdaj s takšno vremensko kmetice so danes prodajale maslo še po 24 Din, a ne tako, finega kot škofješčko. Zelo se jo podražila smetana, ki so jo danes prodajale nekatere kmetice po 4 Din najmanjšo skodelico.

Zato je kar čudno, da se niso podarila žival, mu bodo člani samopomoči placači skodo po kliču, da plača vsak tolito delžev, kolikor glav živine ima. Članarina pa ne bodo plačevali. O tem načinu zavarovanja živine bi morali še mareski razmisljevati in bi si bilo umestno obvezno uvesti za vsi banovin.

Naložna novica društva bo predvsem, da naloži ter pomaga dvigniti Barianom bogastvo nihave živine ter da organizira pro-

pokališče. Idealni ženi toplo spomin, njeni uglednemu sorodstvu pa naše naj-iskrenje sožalje!

MIRIM
kraljica čokolade

Cokoladna torta iz čokolade »Mirim«. Zmesaj dodobra 5 dkg surovega masla z 2 jajema in 18 dkg sladkorja, nato priden 25 dkg presejane moke, 5 dkg zmešane specijalne kuhinjske čokolade »Mirim« in 1 pecivni pršek. Mleka pridenit toliko, da bo testo gosto tekče in ga speci v obodu. Ohlajeno torto pereči na 2 dela, namesti prvega s poljubno kremo in položi drugo na torto. Skupaj z torto poskrbi, da bo testo gosto tekče in ga speci v obodu. Ohlajeno torto pereči na 2 dela, namesti prvega s poljubno kremo in položi drugo na torto. Skupaj z torto poskrbi, da bo testo gosto tekče in ga speci v obodu.

Kuhajte z »Mirim« kuhinjsko čokolado!

Beložnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 20. decembra katoličani: Julij, Božični, Liberat, pravoslavni 7. decembra.

DANASNE PRIDRITVE

Kino Matica: Gr-ta Garbo, Sisana Lenox

Kino Ideal: Huzarji plešejo

Kino Dvor: Carična podveča

Kino Šiška: Zenin greh

Skupština Aerokluba ob 18. v prostorih Avtokluba, Kazina

Predavanje dr. Oskar Reje o potovanju po Atlassu s skloniščimi slikami ob 20. v sokolski mali dvorani v Narodnem domu

Smučarski klub »Ljubljana«, predavanje z Ulazom ob 20. v veliki dvorani Uniona.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr Bakarič, Šv. Jakoba trg 9, in dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6.

Szpod sita

Gospod uredniški, mislim, da n' uredniška tajnost ter lahko razdenote občestvu zvestih čitaljev Vašega sitastega (ne signal) sita, zakaj in čemu ne presejete nikdar nicesar o sportu, žogobranjanu, na hlačesdanju, najboljših klobasah, izvrstnih puranah, kislem zelju, zakaj ne kane nikdar skoz kakšen preimenit jubilej (s sliko, seveda), kakšna ob navdušenja prekipajoča gorovanc ali priporočilo na pokusanje cvička. Vraga, zdaj je vendar časopis s podobno, da bi naj bilo tudi stečasopis s podobno, pa bi naj bilo tudi stečasopis s podobno, dan za dnevno vprav nizanske vesti o krizi poroča — kdo bi si mislil, od kod nekaj ima informacije, da je kriza? —, nikdar ne zamudi povabiti nas na ples in na vse hol

GRETA GARBO

KOT

SUZANA LENOX

Film razkošja, bede in ljubezni — Delo jače od filma »Mata Hari«

NOV PARAMOUNTOV ČURNAL
Rezervirajte vstopnice! Predprodaja
vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Predstave ob 4., 7. 1/4 in 9. 1/4 zvečer.

ELITNI KINO MATICA

Dnevne vesti

Najvišja obrestna mera za izposojeni denar. V smislu določb § 1. uredbe o maksi-miranju obresti z dne 22. novembra 1933. »Službeni Novinec št. 278 z dne 4. decembra 1933, so določili denarni zavodi dravskih banovinov, osnovani kot delniške družbe in regulativne hranilnice kot najvišjo obrestno mero za izposojeni denar: a) za banke v obliku delniških družb načev 5% čez eskon-tino obrestno mero Narodne banke in b) za regulativne hranilnice načev 3% čez eskon-tino obrestno mero Narodne banke in sicer z veljavnostjo od 1. januarja 1934.

Zdravniška vest. V imenik zdravnikov zdravniške zbornice, za dravsko banovino je bil upisan primari bolnične v Murski Soboti dr. Vladimir Brezovnik.

Iz »Službenega listca«. »Službeni list kr. banske uprave dravsko banovine« št. 102 z dne 20. t. m. objavlja zakon o dopolnilnih konvencijah o ureditvi trgovinskih ter-natev s pobočjem med Jugoslavijo in belgijsko luksemburško unijo, pravilnik o opravljanju izpita za kinooperaterje, pravilnik za tisk in prodajo knjig, obrazcev po novih sodnih postopkih in izdaksa zakonov, izdeblj in pravilnikov za leto 1918. do 1932, ter o uporabi denarja od prodaje, proračun izdatkov in dodatkov centralnega odbora fonda za združevanje začetne učenosti za Solsko leto 1933/34, izpremembe in dopolnitve v pravilniku za tisk in prodajo knjig obrazcev, po novih sodnih postopkih itd. razne carinske razpise, naredbo o dovolitvi »kolesarjenja in vožnje z ročnimi vozili na Tyrševi cesti ter razne objave iz »Službenih Novin«.

Hrvatski planinci na Kumu. Za božič ne praznici priredi hrvatsko planinsko društvo »Sliemeš« za svoje člane poleg izleta v Planico tudi izlet na Kum. Udeleženci se poddelajo 25. t. m. zjutraj do Trbovelj, vrnejo se pa z večernim vlakom.

Razglednice primorskih akademikov. Klub jugoslovenskih akademikov iz Trsta, Gorice in Istre je izdal štiri reprodukcije po izvrstnih originalih znanec akad. slikarja prof. Saše Šantla, ki bo naša javnost prav rada za božič in novo leto segla po njih. Z izvrstnimi akvareli nam je Šantel predložil »Slovo od Gorice« in »Beg od doma«, ko vidimo istrsko družino z oslikkom zapuščati morsko obal, kakor smo navajeni pri begu iz Egipta, prav pretresljiva je pa tudi »Zasluženina domovina«, ko mlada Slovenska plače na hribu nad solkanskim viaduktom. Tolajzija je »Osvečena«, kjer vidimo primorsko družino pri slovesu od de-vinskega gradu. Ker so razglednice vsebinsko in tudi tehnično umetnine, pri vsem tem so pa tudi pomeni, saj se dobe po vseh trafikah in papirnicah v Ljubljani ter po drugih večjih krajih po 1 Din, zato se bodo gotovo naglo razširile po vseh narodnih hišah.

Telovadni tečaj za brezposebne učiteljske abituriente in abiturientke. Krajevska bńska uprava dravsko banovine namerava priedeti od 3. do 30. januarja telovadni prednjački tečaj za brezposebne učiteljske abituriente in abiturientke. Tečaj ima namen usposobliti učiteljske abituriente, da z nastopom učiteljske službe uspešno vršijo po sokolskih društvin in soških funkciju načelnikov in načelnih ter radijeteljev. Tečaj se bo vršil v telovadni Sokoli I. na Taboru v Ljubljani. Sprejelo se bo največ po 15 ženskih in 15 moških abiturientov s sokolsko predizobražbo, to je s potrdilom načelnstva sokolskega društva, da so najmanj 2 leti redno telovadili. Tečajnik in tečajnice izven Ljubljane bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano. Udeleženci morajo imeti s seboj popolno telovadno opremo sokolskega članstva in po možnosti smuško opremo. Prijava za tečaj naj se vlože nepreklicno do 27. t. m. pri prosvetnem oddelku krajevske banske uprave.

Slavistični klub je za božič znižal cene Levstikovemu zborniku. Vsak, kdor ga naroči med 20. decembrom 1933 in 15. januarjem 1934, ga dobi po znižani ceni (broširan Din 80, vezan Din 72). Zbornik lahko plača v dveh mesečnih obrokih. Opazujmo vse interente, da vejajo te cene vključno do 15. jan. 1934 in da bo cena kasneje zoper za 25 odst. višja. Na-ročila sprejema Slavistični klub, univerza, Ljubljana.

Za mrtve proglašena. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglaši za mrtvega posestnik v Malih Lipanjih Janez Bavec, ki je odšel v začetku sive-tonne vojne z 27. pespolkom na italijansko, pozneje na rusko bojišče, kjer je bil leta 1917. ujet in od takrat ni več glas in omen. Okrožno sodišče v Celju je pa uvedlo postopanje, da se proglaši za mrtvega posestnik v Osečini Ivan Tofant, ki je odšel v začetku vojne z 26. domobranskim pespolkom na rusko bojišče, od koder se je zadnjih oglasil februarja 1915.

Razid društva. Katoliško slovensko izobraževalno društvo in Nazarijih je v smislu § 10. društvenih pravil veljavno sklenilo na občnem zboru dne 26. februarja 1933. pro-stovoljni razid društva.

Debeli voli. Pri Hučevih v Medvedjem selu pri Trebnjem so zdrili par volov, ki so tehtali skoraj 2000 kg. Taki voli so pri nas redki. Kupil jih je je senčni mesec Ignac Hrovat in tako bodo imeli Ješčani za božične praznike na mizi izvrstno govedino.

Masten odvetniški ekspenzar. Leta 1930 je prisla Pučka banka v Bjeli Crkvi v konkurs in upravitelj konkurne mase je bil odvetnik dr. Tošo Milunov. Ves zbrani denar bi bil moral naložiti pri sodišču, v resnici ga je pa pridržal, in sicer nad pol milijona. Moral se je zagovarjati pred sodiščem, kjer je predložil rečune Med družim si je zaračunal 200 Din za vožnjo čez resto. Sodišče mu je prisidlo nekaj nad 100.000 Din. 238.000 Din pa mora vrniti konkurni mest.

Erjavčeva koča na Vršču bo stalno odprta in oskrbovana od 23. do 26. t. m. Planinske koče na Sv. Planini in Sv. Gori so celo leto odprte in oskrbovana. Na razpolago so toplo zakurjene sobe. Teren na Sv. Planini je znani kot najpri-kladnejši smuški teren v Zasavju z manjo Medvedico.

Prešernova koča na Stolu. Morebitni posetniki Prešernove koče dobe kliječe pri oskrbnici Valvasorjeve koče, ki je stalno oskrbovana.

KAVA — MOTOH
SVEZE PRAZENA!
KRASNE BOŽIČNE DOZE!

Ljubljana, Vodnikov trg 5

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in mrzlo. Včeraj je sneg žalo v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 3, v Zagrebu — 2, v Ljubljani — 24, v Mariboru — 26, v Skoplju — 3, v Sarajevu — 5, v Beogradu — 6. Davi je kazal barometri v Ljubljani 769,5, temperatura je znašala — 10,2.

Obsodba zaradi ubola. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je zaradi ubola oziroma prekoračenja silobrana za-govarjal trgovski pomočnik Maks Kotnik, ki je bil obsojen na tri mesece zapora, po-gojno pa na dve leti ječe.

Pozar. V Račah pri Mariboru je iz-bruhnil ogenj v skedenju posetnika Mavrla. Ogenj je skedenj uničil, zgorelo je pa tudi motorno kolo. Škoda znaša okrog 60.000 Din.

OGLASE ZA BOŽIČNO ŠTEVILKO „Slovenskega Naroda“

sprejema uprava še do petka 22. t. m. do 6. ure zvečer

Mož kupil svojo ženo. V vasi Sko-banja Draga blizu Smedereva je imela žena Stanka Nikolić že delj casa ljubljavo razmerje s Pavlom Pantecim. Vse bi bilo dobro, da ni vzel Pavle svoje ljubeče k sebi. Mož je imel ženo rad in je tožil Pavlu, da težko živi brez nje. Bila sta prijatelj in končno sta se sporazumela, da mu vrne Pavle ženo, toda pod pogojem, da plača za njo 7.000 Din. Pogodila sta se tako, da je mož ženo res odkupil, toda pod pogojem, da Pavle ne bo več zahajal k njej.

Strašna sveta varanega moža. V vasi Setonji blizu Petrovca na Mlavi se je oženil premožni kmet Dragotin Milosavljević pred lisi z lepo Nikosavo, zaradi katere so se vaski fantje večkrat pretepljali. Dve leti je šlo vse v redu potem se je pa začela lepa Nikosava ozirati po drugih. Zagledala se je tudi v bogatega soseda Đušana Ristića, ki ima že več otrok. Kmalu je vsa vas vedela da njen ljubčen, vredel je pa tudi varani mož, ki je nosprestano razmisljal o osveti. Tek nis je se zvezni ženi in njemenu ljubču strašno osvetil. Opolni je planil z nožem v roki v ženino soko, kjer je zasail zanj ali ženljivo okopal. Žena je morala svojemu ljubčku zvezati roke na hrabtu, potem si le do zolega, nakar ga je mož po-paril s kropom. Ker je kričal, mu je možala žena zamašila z robem usta. Kontrolo je varani mož zadrgnil ženljenu ljubču vrat in ga obesil na gredo. Še ko se je onesvetil, ga je snel, vrgel na lla in začel znoči pretepati z motiko, tako da mu je počela lobanja. Kontrolo je se žno strahovito pretepel, potem pa je odšel na orožniško stanico in povedal, kaj je storil.

Iz Ljubljane

—lj 100.000 Din za siromake in brez-posebne in decembra. Na socialnopolitični urad mestne občine je že ves decemberv učna naval, zlasti mnogo poslovcev je pa zdaj pred božičem. Urad je v zadnjih 14 dneh nakazal strankam že štiri vagone premo-ge in dva vagona drva, poleg tega pa tudi mnogo podpor v denarju in živilih, tako da je v decembri izdal že okrog 100.000 Din. Novih razdelitev strank pa abecedi se je izkazala za zelo praktično, kajti letos čaka pred uradom dnevno največ po 150 strank, dokim jih je bilo lani včasih do 300 do 500. Med prosilci je pa letos tudi mnogo takih, ki podpore niso nujno potreben. V tem pogledu ima urad zelo strogo evidentno in nakazuje denar ter živila samo onim, ki res nimač nimač ali pa le prav skromne dohode. Za božič dobre stranke poleg drv in premoga tudi sladkor, moko, mast, in druga živila, samci pa nakazila sestnosti stalni mestni delavci.

—lj Proračun za kidanje snega prekoren. Mestna občina je stavila v proračun za kidanje snega in čiščenje ulic za leto 1933 500.000 Din. Večji del te vsole je bil že spomladis izčrpán, zdaj je pa občina porabil že preostali znesek, tako da je proračun že izčrpán. V zadnjih dneh je občina izplačala brezpostrelnim za kidanje in vožnijkom za odvajanje snega nad 120.000 Din. Danes so brezpostrelni ki jih je 312, zadnji dan zaposleni, odsljed bodo pa mestne ulice snizali stalni mestni delavci.

—lj Kolesarjenje in vožnje z ročnimi vežiki po Tyrševi cesti. Sreko nač.-istvo v Ljubljani je dovolilo, da emejo voziti kol-sari, odnosno mlekarice s svojimi ročnimi vožiki v območju ljubljanskega strega po de-nem hodniku Tyrševe ceste gledano v

smemi Ljubljana-Ježica. Kolesarji in mlekarice smejo voziti le drug za drugim, strogo pa je prepovedano voziti včrte in s tem onemogočati izogibanje odnosno prehitevanje.

—lj Dva nemška popotnika v Ljubljani. Davi sta se zglašila v našem uredništvu Nemci gg. W Brux in R. Matthias, ki sta že 4 leta na Studijakom potovanju po Evropi. Prepotovala sta že Nemčijo, Holandsko, Bel-egrij, Luksemburško, Francijo, Švic. Češko-slovaško, Avstrijo, Madžarsko, Bolgarijo, Turčijo, Grčijo, in Jugoslavijo. Spotoma na-birata, zamenjavata in prodajata poštne znamke in se udeležujeta tudi kot novinar-i. Iz Ljubljane kreneta v Italijo in Španijo. Zelimo jima na nadaljnji poti več srečo!

Le individualna frizerka izpopoljuje le-poto — zato pri prvi priliki v priznano damsko česalnico Olga Gorazd, Beethovnova ulica 14 (Dunav).

Le individualna frizerka izpopoljuje le-poto — zato pri prvi priliki v priznano damsko česalnico Olga Gorazd, Beethovnova ulica 14 (Dunav).

—lj Opozorjamo na božična darila, ka-terata dobite pri nakupu od Din 100 naprej, in sicer od 18. do 24. decembra 1933 v moderni trgovini Pirnat, Ljubljana, Sv. Pe-tra cesta 22.

—lj NAPPA ROKAVICE, jelene plete-

ne in triko, damske in moške kupite na- bolj pri tvrtki Miloš Karnišnik, Stari trg 8.

—lj Žrtve smučanja. Včeraj so pripa-jiali v bolnico dijaka Jožeta Bučarja, ki si je na Viču pri smučanju zlomil nogo.

V smrekovem gozdu na Kongresnem trgu

Letos je prišlo zaradi visokega snega v Ljubljano zelo malo prodajal-cov smrečic

Ljubljana, 20. decembra.

Letos božični gozd na Kongresnem trgu ni mogel dolgo zrasti, ker so nas nebesčani tako vneto zalagali s snegom. Meščani so se že začeli batiti, da bodo letos praznovali božič brez božičnih dreves, ki bi se jim zdela strašna nesreča. Ko smo dobili sneg, ki si brez njega ne moremo mislit božiča, bi nas pa kmalu doletelo drugo zlo. Vendar so se zdaj meščani že potola-žili.

No, nekateri se pa celo razburajo v improviziranem gozdu. Gozd je letos majhen. Na Kongresnem trgu je zdaj več snega kot dreves. Do božiča je še nekaj dnevi, zato ne bodo več pripeljati smrečice. Ljudje so še vedno upali, da bo prodajalec za vsa drevesa polocenja. Lani je bila skoraj polovica Ljubljane pokrita s smrečjem. Prodajalci so se utaborili skoraj po vsem Dvornem nasipu, na Dvornem trgu in na Kongresnem trgu jih je bilo toliko, da je bil vojni promet skoraj povsem onemogočen. Smrečice so tedaj izgubile ceno, kupčija je bila slabá. Prodajalci so vsi brez izjemne plačali po 100 Din tržnine. Letos jih je pa prisojilo zelo malo v Ljubljano, predvsem zaradi tega, ker je zapadel tako visok sneg, da mnogi niso mogli nasekatki dreves. Manjše smreke so na Dolenskem in Gorenjskem povsem pod snegom, da niti ne ves, kje so ter da jih moralis izkavati iz snega. Nekateri kmetje so si privrzel smreke in jekle že prej, ko je že zapadel sneg, bi si jih ne mogli. Prodajalci božičnih dreves tudi ne tako enostavno, ker mora imeti kmet dovoljenje, da sme izkavati dreve. Naši mtničarji ne pusti nikogar v mesto s smrečami, če nimata potrdila, da jih sme sekati. Včeraj so zavrnili enega voznika na Tyrševi cesti, ker je po pomoti vzel doma drug listek namestu potrdila. Njegov brat je prodajal smreke na Kongresnem trgu ter zmanjčal na domov. Popoldan ga je iskal po vsem mestu.

V improviziranem gozdu je bila gnez-ča, včasih zaradi tega celo padajo smreke, ki stoje v vrsti v paradi. Da so smrečice res lepe, znajo poskrbeti prodajalci, ki so prav kosmetični operaterji. Kjer je pre-več v. j. jih odrežojo, drugi jih vstavijo. Operacije pa ne računajo posebej. Kaj pa

pri nagnjenu k mašobi, protinu, slad-kosenosti izboljšuje naravna »Franz Josef« grenčica delovanje želodeca in črevesa in trajno pogneši prebavo. Raziskovalci na poln zdravniške vede o pre-snajvanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josef« vodo siščne rezultate. »Franz Josef« grenčica se dobri v vseh lekarinah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Pri nagnjenu k mašobi, protinu, slad-kosenosti izboljšuje naravna »Franz Josef« grenčica delovanje želodeca in črevesa in trajno pogneši prebavo. Raziskovalci na poln zdravniške vede o pre-snajvanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josef« vodo siščne rezultate. »Franz Josef« grenčica se dobri v vseh lekarinah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

mislite, saj so itak smrečice tako drage! Meščani tawnajo ter barantajo še celo bolj kot gospodinje na trgu za maslo. Toda prodajalci tudi niso oderhi. Ne tawnajo nič manj kot me

Odprli smo novo prodajalno

v Ljubljani VII - **flata ŠIŠKA** - pri stari cerkvi

A. Učnicky: 250 **Dve siroti**

Roman

Foudroyant se jeagnil na stran in opisal krvuljo z lahko galebo, ki se komaj dotika s krili valov.

Tisti hip se je tema nad morjem še bolj zgostila; nebo so bili namreč zakrili črni oblaki, oznamajoči nevihito.

Tako doblimo močan veter, — je dejal krmar častnikom, ki so ga bili obstopili, da bi zvedeli, kaj se prizavljalo. Krmar je hitro izpolnjeval kapitanova povelja. Tako se je sovražna ladja kmalu izgubila v temi.

Ta čas se je obrnilo več častnikov na krmara z vprašanjem, kam ladja pluje.

Naravnost naprej, vrazja strela! — je odgovoril Mathieu. — Saj to lahko sami vidite, če imate kaj prida oči.

Komaj je stari Mathieu izgovoril te besede, je zaklical na straži stoeče mornar:

Ladja se vidi!... Na levi strani! — Gromska strela! — je zarohmel krmar, — torej smo sredi teh rokomavov.

Kaptan je hodil z daljnogledom v roki po krovu in si prizadeval ugotoviti, kako daleč je še napovedana ladja in v katero smer pluje.

Komaj je pa opazil v temi njene obrise, se je straža znova oglašila:

Ladja se vidi!... Na desni strani!

Saj so kar tri! — je vzkljuknil stari Mathieu, ko se je kapitan naenkrat ustavljal pred njim.

Vidiš!

No, kaj? — je vprašal Mathieu, ki je razumel, kaj pomeni kapitanov glas.

No, kaj... — je ponovil. — Treba je najti izhod iz te pasti!... Potrpite malo, kapitan, sam grem pogledat, kako stvar stoji.

In stari morski volk je izročil krmilo podrejenemu mornarju, sam je pa upri pogled v temo. Potem se je pa obrnil h kapitanu, rekoč:

Na levi strani bo najbrž brick,

ker vidim samo dva jambora...

Na desni strani je pa velika frezata, za to ti jamčim, Mathieu, — je preponikal kapitan.

Klub neprijetnemu položaju sta ohranila oba popoln mir.

Zdaj se nam približujejo od leve, zdaj od desne strani, — je dejal stari Mathieu mirno. — Ne preostaja nam nič drugega, nego prebiti se skozi to verigo.

— Naprej, je-li?

— Ne, kapitan, kajti naleteti bi mogli na ladjo, ki smo jo opazili najprej.

— No, torej, kaže nam samo obrniti se nazaj.

— Bogme, drugega izhoda vsaj zaenkrat res ne vidim.

In tiso je pripomnil:

— Ce pojde takoj naprej, se bodo ti prokleti rokomavhi igrali z nami kakor otroci z igračkami... Končno, kapitan, morje je morje... Človek ne more vedno delati po svoji glavi...

Ozrl se je vprašajoč na kapitana, rekoč:

— Pozor, dečki, obrnite ladjo!

Komaj se je začela ladja obračati, je straža že tretji zaklical:

— Ladja se vidi!... Zadaj!

— Tristo vragov! — je zarohmel Mathieu. — Se tega je nam manjkal.

— Ce bi ne bili zdaj pravočasno posvarjeni, bi bili naleteli baš na tega tretjega lopova! — je dejal kapitan.

— Kakšna ladja pa je to, kapitan?

Ali jo vidite?

— Korveta, — je odgovoril kapitan.

Bilo je jasno, da je kapitan zelo slabbe volje in da bo njegova jeza vsak čas izbruhnila.

Res je že izgubljal potrpežljivost. Prvi hip se je sicer strinjal s predlogom viteza de Vaudreya, toda kmalu se mu je začela ta taktika upirati.

Kako bi se mogel neprestano umikati sovražnim ladjam, ki so bile že tako blizu, da bi jih lahko njegovi topovi obstreljevali?

Stari Mathieu je dobro vedel, da goji kapitan skrivno misel, ki je polnoma nasprotoval sklepom posvečovanja. Ugamil je, kakšne misli roje kapitanu po glavi.

In hotel je stopiti mu naproti.

— Kapitan, — je dejal, — vem dobro, da vas to jezi... Ni vam po volji, da mora naš **Foudroyant** bežati na Širno morje daleč od sovražnih ladij, ki jih tu kar mrgoli okrog nas...

Tristo vragov, kapitan, saj sam dobro veste, da se gremo tu slepe miši s tem prokletimi angleškimi ladjami in da jim bo zelo težko uit.

— Baš zato, ker bo to težko, in ker nam bo potrebna spremnost, pa tudi zvijača, da se izmuznemo tem orjakom, sem sklenil...

Ravnati se po nasvetu tega mladega oficirčka?

In ne spuščati se v boj... jamčiti pa ne morem, da se **Foudroyant** ne bo mogel premagovati in da pošte iz žrel svojih topov pozdravil prvi sovražni ladji, ki se mu približa.

Naenkrat je nastal na ladji trušč in s tem je bil razgovor med kapitanom in krmarem prekinjen.

Častniki, med njimi tudi Roger, so nestreno pničkovali, kaj se bo zgodilo. Kar so zagledali dobre poi milie pred **Foudroyantom** angleško ladjo. Straža je ni bila pravočasno opazila, ker je bilo morje zelo razburkano in so visoki valovi zapirali razgled.

Stari Mathieu in kapitan sta planila med častnike in mornarje.

Hrušč in trušč je postajal vedno večji. Kapitan je z enim pogledom prepol dolozaj.

— Ta nam ne sme uti! — je zaklical na ves glas.

Angleška ladjica je lahko rezala valove. Veter jo je naglo gnal naprej.

— K topom! — je zapovedal kapitan **Foudroyanta**.

Toda v naslednjem hipu sta skočila k njemu krmar in vitez de Vaudrey.

Oba sta dobro slišala kapitanovo povelje.

Vitez je bil tako razburjen, da se mu je glas močno tresel, ko je spregovoril:

— Gospod poveljnik, dovolite mi opozoriti vas, da bodo po prvem našem strelu vse sovražne ladje vedeče, da je francoska ladja sred med njimi...

In potem se ne bomo več borili same z eno angleško ladjo, temveč z vso eskadro, ki nas zasuje z dejsem svojih krogel.

— Smešno, — je odgovoril kapitan,

ki je bil tako razburjen, da je pozabil, da govori vitez z vitezom.

Roger je odgovoril na to prednost sam:

— Te besede bi pristojale navadnemu neogroženemu mornarju, ki se zahteva od njega samo junastvo v boju in ne pa trezen prevdarek pred bojem.

Toda meni se zdi, gospod poveljnik, da bi bilo morda pametnej z zvijačo ločiti to sovražno ladjo od drugih.

— Potem pa napasti jo, tristo vragov!... Vitez ima prav... Tako se govori vitez z vitezom.

Potem se je pa obrnil h kapitanu, rekoč:

— Gotovo ste tudi vi tako misliš, gospod kapitan... To vam berem iz oči.

Kapitan je čutil, da se je njegova jeza naenkrat polegla. Zdaj je imel prisko nasiliti svojo bojažljivost.

— Stori vse, da izvabiš to prokleto ladjo pet ali šest milij proti zapadu, — je velej krmjar... Bomo že našli kotiček, kjer obračunamo z njo, predno ji bodo mogle druge ladje prihititi na pomoč.

Potem se je pa obrnil h kapitanu, rekoč:

— Gotovo ste tudi vi tako misliš, gospod kapitan... To vam berem iz oči.

Kapitan je čutil, da se je njegova jeza naenkrat polegla. Zdaj je imel prisko nasiliti svojo bojažljivost.

— Stori vse, da izvabiš to prokleto ladjo pet ali šest milij proti zapadu, — je velej krmjar... Bomo že našli kotiček, kjer obračunamo z njo, predno ji bodo mogle druge ladje prihititi na pomoč.

Feldmaršal Potiorek umrl

Njegova nesposobnost je zakrivila v začetku vojne strahoviti poraz avstro-ogrsko vojske v Srbiji

strisce čete so začele pančno bočati. Avstriji so izgubili mnogo topov, na tisoč vojakov so Srbi ujeli in pozneje so ti vojaki med umikom srbske vojske preko Albanije večinoma umrli. Potiorekova nesposobnost je uničila vse uspehe 8. armadnega zboru in že sred decembra ni bilo na sroški zemlji nobenega avstrijskega vojaka več. 23. decembra 1914 je bil Potiorek vpokojen in od takrat je žive, v Celovcu pri svojih sorodnikih v dokaj skromnih gromitih razmerah. Pred tem ga je zadela kap in od tega udarca si do smrti ni opomogel.

Potiorek je bil Korošec, študiral je vojaško akademijo in leta 1871 je postal častnik. Že leta 1877 je bil poklican v generalni štab, kjer je bil zaradi v oddelku za vojaške operacije in leta 1892 je postal kot polkovnik šef tega oddelka. Leta 1898 je postal generalmajor in polvelnik 64. pehotne brigade, čez štiri leta pa namestnik načelnika generalnega štaba avstrijske armade. Ko je stari načelnik generalnega štaba grof Beck leta 1906 odstopil, je bil njegov namestnik Potiorek kot feldmaršallajtnant premenjen v Gradec, kjer je prevzel poveljstvo 3. armadnega zboru. Z imenovanjem za feldmaršala in inspektorja armade je bila leta 1910 njegova vojaska karijera končana.

Ta čas pa so se razmre v Bosni in Hercegovini za Avstrijo politično tako poslabšale, da je bil poklican na čelo obrežja za pehotnim generalom Varešaninom kot deželnim guavarjem. Potiorek pa tudi tam ni dosegel prav nobenega političnega uspeha in trajčen poslanstvo je bil sarajevski atentat. Da je bil klub temu imenovan za poveljnika balkanske armade, se je moral zahvaliti priljubljenosti pri cesarju, toda to je bil eden usodnih ukrepov v začetku svetovne vojne, ki je tudi pomagal k polomu in razpadu stare Avstro-Ogrske.

Solnčna in senčna stran.

Zakon ima svojo solnčno in senčno stran. Solnčna je ta, da človek ni sam, senčna pa, da sta dva skupaj.

Moderna mladina.

— Kaj moramo storiti, Emil, da nam bo odpuščeno?

— Grešiti, gospod učitelj.

ZA BOZICNE PRAZNIKE IN NOVO LETO
točim pristna dalmatinska viena čez ulico po Din 8.—; prosek in žganje pa po Din 20.—. Se priporoča Ivan Lasan, (gostilna »Dalmacija«, 4893

KLAVIRJE, PIANINE
prvovrstnih inozemskej znak, ugodne cene; tudi na obroke in hranične knjizice. — Najceneje popravila in uglasuje. — MUZIKA, Sv. Petra cesta 40. 59/L

Težko je dati dober nasvet — vendar storite najboljše, če kupujete samo dobro blago, ker s tem prihranite največ denarja! Zato pojrite še danes po blago za obliko in zimsko suknjo v znano trgovino

R. MIKLAVC,
„Pri Škofji“
(Poleg Škofje)
Zadovoljni boste!

AVTOMOBILSKE GUME
velikost 32×6, podložene in nadavne, že rabljene kupi Anton Krizaj, Dolenji Logatec 37. 4834

IZBORNO ZIMSKO JABOLKO „Mošanček“
prodaja
Gospodarska zveza
LJUBLJANA

DARILA
ZA BOŽIČ PRAKTIČNA IN
ZELO POČENI

Na primer:
4 m volnenega blaga za obleko
4 m barhenta za obleko
10 m flanele
žepni robčki, šifon i. t. d., i. t. d. nudi tvrdka

Din 92.—
Din 48.—
Din 80.—

NOVAK —
KONGRESNI TRG STEV. 15
(NASPROTI NUNSKI CERKVI)

JOS. BANJAI
LJUBLJANA, MIKLOSICEVA CESTA STEV. 20
Telefon 34-19

Alfonz Breznik
Miklosiceva cesta štev. 7
Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in atrin